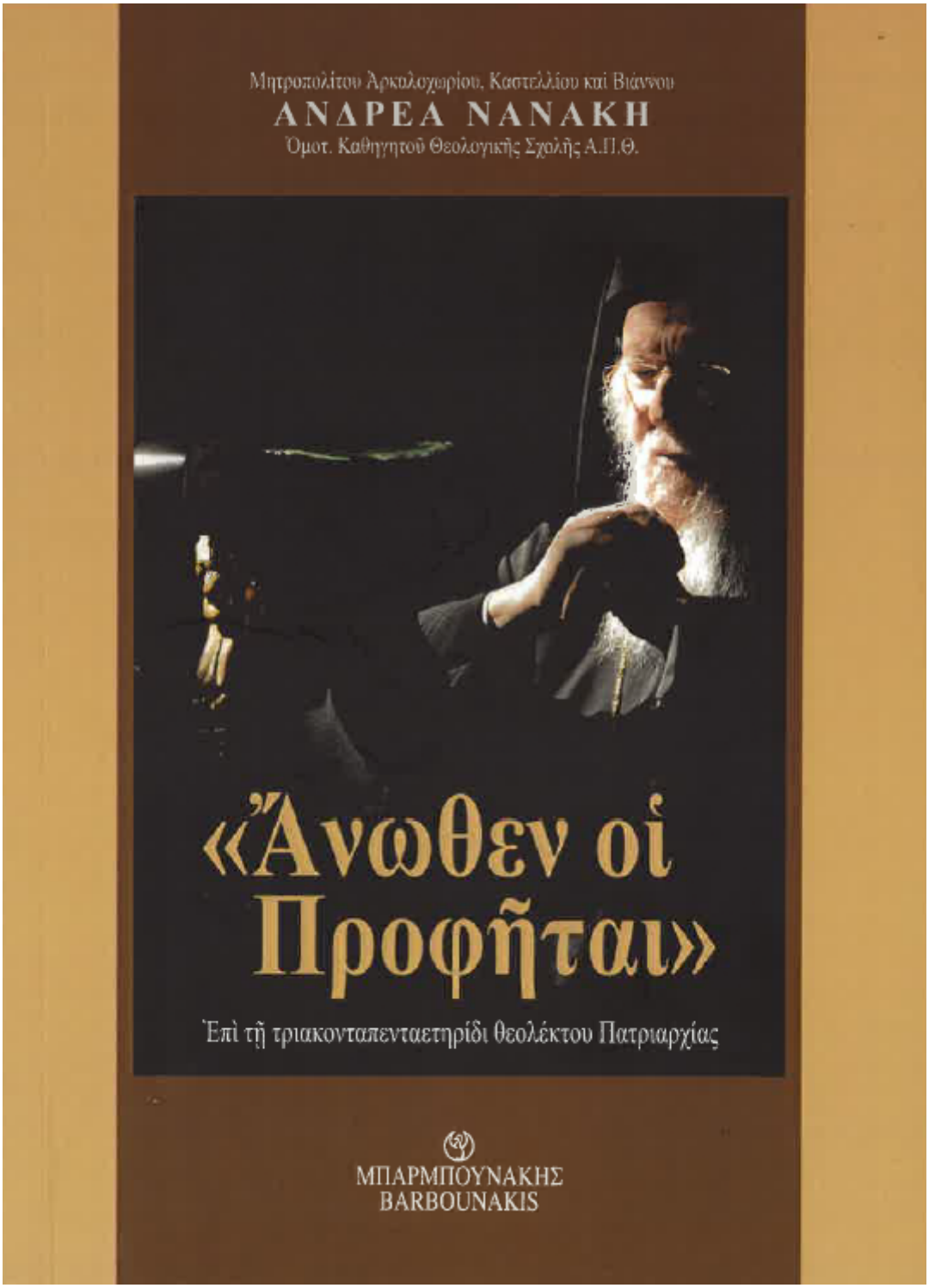
02/11/2026

«Άνωθεν οι Προφήται»: Το νέο βιβλίο του Μητροπολίτη Αρκαλοχωρίου Ανδρέα

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Αρκαλοχωρίου, Καστελλίου και Βιάννου

«ΑΝΩΘΕΝ ΟΙ ΠΡΟΦΗΤΑΙ»

ΟΜΟΤ. ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ Α.Π.Θ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΑΡΚΑΛΟΧΩΡΙΟΥ ΑΝΔΡΕΑ

- **Γράφει ο Εμμανουήλ Κ. Δουνδουλάκης**
  Καθηγητής Πατριαρχικής Ανώτατης Εκκλησιαστικής Ακαδημίας Κρήτης

Το βιβλίο του Ομότιμου Καθηγητή της Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ., Μητροπολίτη Αρκαλοχωρίου Καστελλίου & Βιάννου κ. Ανδρέα, υπό τον εμπνευσμένο τίτλο: «Άνωθεν οι Προφήται», κυκλοφόρησε πρόσφατα από τις εκδόσεις Μπαρπουνάκης, «επί τη τριακονταπενταετηρίδι θεολέκτου Πατριαρχίας» του Σεπτού Προκαθημένου της Ορθοδόξου Εκκλησίας κ.κ. Βαρθολομαίου.

Το ως άνω πόνημα του Μητροπολίτη κ. Ανδρέα, το οποίο αποτελεί έκδοση του Επισήμου Δελτίου της Εκκλησίας Κρήτης «Απόστολος Τίτος», είναι διαστάσεων 16,5 Χ 12 εκ. και αριθμεί 117 σελίδες.

Το δωρικά διαμορφωμένο εξώφυλλο, εξ επόψεως γραφιστικής αισθητικής, οι εναλλαγές σκότους και φωτός στην κεντρική φωτογραφία, συντελούν ώστε να σημανθεί η προοπτική που υποδηλώνεται με τον τίτλο του βιβλίου και να αναδειχθεί η μορφή του Οικουμενικού μας Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίου ως το φως στον εν πολλοίς κυκεώνα του σκότους της σύγχρονης πραγματικότητας. Το εξώφυλλο, ιδωμένο από μια άλλη προοπτική, παραπέμπει επίσης στο Ιωάννειο χωρίο (Ιωάν. 1,15): «... και το φως εν τη σκοτία φαίνει και η σκοτία αυτό ου κατέλαβεν.»

Στο οπισθόφυλλο του βιβλίου εντάσσεται η φωτογραφία στην οποία απαθανατίζεται η Σύναξη των Προκαθημένων των Ορθοδόξων Εκκλησιών, τον Μάρτιο του 1992, όπως επίσης επιλεγμένο απόσπασμα από τον χαιρετισμό του Οικουμενικού μας Πατριάρχου. Η όλη σύνθεση, φωτογραφία και κείμενο, υποδεικνύει την ενότητα των Ορθοδόξων Εκκλησιών ως ευκταίο και ζητούμενο, πάλαι τε και νυν.

Εξ επόψεως διάρθρωσης του βιβλίου, μετά τον Πρόλογο, καταχωρίζεται το κείμενο του Σεβασμιωτάτου κ. Ανδρέα, «Άνωθεν οι Προφήται», το οποίο συμπεριελήφθη, το πρώτον, στο Ημερολόγιο της Ιεράς Μητροπόλεως Ίμβρου και Τενέδου, για το έτος 2026 (σ. 41), με αφορμή τη συμπλήρωση των 35 χρόνων της Πατριαρχίας του κ.κ. Βαρθολομαίου. Στο εκτενές Επίμετρο που ακολουθεί,

φιλοξενούνται τρεις λόγοι που αποτυπώνουν την πορεία της ανάρρησης του Προκαθημένου της Ορθοδοξίας στον Πατριαρχικό θώκο. Πρόκειται για τον εις επίσκοπον χειροτονητήριο λόγο του Μητροπολίτη Φιλαδελφίας κ. Βαρθολομαίου, τον ενθρονιστήριό του λόγο στη Γεροντική Μητρόπολη Χαλκηδόνας. Καταχωρίζεσαι επίσης ο λόγος που εκφώνησε ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος κατά την ενθρόνισή του. Το βιβλίο ολοκληρώνεται με δύο επίσης κείμενα: τον χαιρετισμό του Οικουμενικού μας Πατριάρχου προς τη Σύναξη των Προκαθημένων των Ορθοδόξων Εκκλησιών, τον Μάρτιο του 1992, όπως επίσης το μήνυμα που εκείνοι απηύθυναν προς τους ευσεβείς πιστούς ανά την οικουμένη.

Στο σύγγραμμα του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου κ. Ανδρέα συνδέονται τα ιστορικά γεγονότα με τον πατερικό λόγο και την ασκητική παράδοση, η εμπειρική θεολογία, η νηπτική θεωρία και το λειτουργικό βίωμα, με την κοσμική ποίηση και τέχνη.

Ο ιστορικός λόγος του συγγραφέα ιχνηλατεί την εκκλησιαστική σταδιοδρομία του κ.κ. Βαρθολομαίου στην Πατριαρχική αυλή, όπως επίσης την αρχιερατική του διακονία μέχρι την πρόβλησή του στον Πατριαρχικό θώκο, χωρίς να εμφορείται από ακαδημαϊκά κριτήρια ή να αποτελεί συστηματικό ιστορικό εγχειρίδιο. Η επιλεγμένη υποσελίδια βιβλιογραφική τεκμηρίωση, οι ευρύτερες ιστορικές πληροφορίες που παρεμβάλλονται στο εύληπτο στην ανάγνωση κείμενο, φωτίζουν τη σύγχρονη ιστορία του Οικουμενικού μας Πατριαρχείου (σ. 29, 31, 33, 36-37), αναδεικνύοντας άγνωστες πτυχές της (σ. 39).

Ο Ομότιμος Καθηγητής και Μητροπολίτης κ. Ανδρέας δεν διατάζει να μοιραστεί τις ενδόμυχες σκέψεις του με το αναγνωστικό κοινό (σ. 10) και να διατυπώσει την ακράδαντη πεποίθησή του ότι στην περίπτωση του Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου έχουμε μια «επιδημία συμπτώσεων» -κατά τη ρήση του αοιδίμου Μητροπολίτου Κεφαλληνίας Γερασίμου. Ενδεικτικός είναι ο ακόλουθος λόγος του ιεράρχη της Κρήτης:

«Άνωθεν … οι ουρανοί κανοναρχούν τα εκκλησιαστικά και όχι μόνο γενόμενα, με κριτήρια βαθύτατα πνευματικά, αδιόρατα και ανεπαίσθητα για την ανθρώπινη λογική…

Για τον Πατριάρχη Βαρθολομαίο η μέριμνα του ουρανού στο πρόσωπό του αποκαλύπτεται μέσα από τη συγκυρία σειράς γεγονότων, εν προκειμένω από τη χρονική αλληλουχία της ανελίξεώς του στον Πατριαρχικό Θρόνο. Φανερώνουν, … ότι η ευλογία των ουρανών, ο Παράκλητος, καθοδηγεί τη βιωτή του.» (σ. 11, 13-14).

Η εξ ουρανού πρόβληση, η υπακοή ως συγκατάβαση και μαρτύριο στο θείο προσκλητήριο, όπως επίσης η διακονία της αποστολής -στοιχεία που ψηλαφούνται στο κείμενο του συγγραφέα και σημαίνονται από την Πατερική και νηπτική παράδοση που υπομιμνήσκεται στο βιβλίο- αποτυπώνονται σε δύο σημεία του Ενθρονιστήριου λόγου του Προκαθημένου της Ορθοδόξου Εκκλησίας κ.κ. Βαρθολομαίου, με χαρακτηριστικότερο το ακόλουθο:

«… εύξασθε όπως γενώμεθα εν πάσιν ό ρ γ α ν ο ν των β ο υ λ ώ ν του Θεού εις υ π η ρ ε σ ί α ν απάσης της ανθρωπότητος.» (σ. 86, πρβλ. σ. 84-85)

Η σύζευξη του θείου και του ανθρωπίνου παράγοντα, ως έκφραση της ορθοδόξου θεολογίας, αποτυπώνεται μέσα από το Παύλειο χωρίο Α’ Κορ. 15, 10, το οποίο αξιοποιείται στο βιβλίο του συγγραφέα (σ. 40, 12), προκειμένου να ερμηνευθεί η πορεία της ανόδου του κ.κ. Βαρθολομαίου στον Πατριαρχικό θρόνο.

Διαβάζοντας κανείς το νέο βιβλίο του Σεβασμιωτάτου κ. Ανδρέα, μεταφέρεται νοητά στην Πατριαρχική Αυλή, «κλίνει γόνυ καρδίας και σώματος» ενώπιον της ιστορίας του θεσμού, ασπάζεται ευλαβικά το κράσπεδο αυτής και ίσταται «συνεχόμενος φόβω», υιικώς και οφειλετικώς, ενώπιον του μακροβιότερου Οικουμενικού Πατριάρχου, του κ.κ. Βαρθολομαίου. Ο συγγραφέας, Ομότιμος Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ., Μητροπολίτης κ. Ανδρέας, μοιάζει με το βιβλίο του αυτό να ενώνει τη φωνή του με τον αοίδιμο Μητροπολίτη Πέργης Ευάγγελο και να ψελλίζει το ακόλουθο ποιητικό απόσπασμα:

«Ανάμεσα από χιλιάδες ραψωδούς
εσένα διάλεξα
που με μιλάς για το επέκεινα,
εσένα που μ’ άνοιξες
το πέρ’ από δω.

Και μέσ’ από χιλιάδες ελεγεία
ψάλλω το αναστάσιμο
αφ’ ότου στον κόσμο έστη…»

Ἀδελφοί,

Οἱ ὀφθαλμοὶ **τοῦ** κόσμου εἶναι τὴν στιγμὴν ταύτην **ἐστραμμένοι** πρὸς ἡμᾶς, **τοὺς ἡγέτας** τῆς Ὀρθοδοξίας, καὶ ἄλλοι μὲν **ἀναμένουν** τὴν **ἱερουργίαν καὶ τὴν** πανηγυρικὴν **διακήρυξιν** τῆς **πνευματικῆς** ἑνότητος τῆς Ὀρθοδοξίας, ἄλλοι **δὲ τὴν διακήρυξιν τῆς ἀδυναμίας** ἡμῶν νὰ **συμφωνήσωμεν**, τοῦθ' **ὅπερ θὰ εἶναι ἀπαγορήτευσις** διὰ τὸ πλῆθος **τοῦ λαοῦ καὶ καταστρεπτικὸν** διὰ τὸ κῦρος τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν. Ἀπὸ **ἡμᾶς** ἐξαρτᾶται νὰ **ἑορτάσωμεν** ὅλοι ὁμοῦ, ἐν ἑνὶ στόματι **καὶ μιᾷ καρδίᾳ**, ἕνα νέον **θρίαμβον** τῆς Ὀρθοδοξίας ἢ νὰ γίνωμεν **αἴτιοι** νὰ βλασφημῆται τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ δι' ἡμᾶς ἐν τοῖς **ἔθνεσι** *(Ρωμ. 2, 24)*.

Ἀγαπήσωμεν, λοιπόν, ἀλλήλους, ἵνα ἐν ὁμονοίᾳ ὁμολογήσωμεν τὴν πίστιν τῶν Ἀποστόλων, τὴν πίστιν τῶν Πατέρων, τὴν πίστιν τῶν Ὀρθοδόξων, τὴν πίστιν ἥτις τὴν οἰκουμένην ἐστήριξε.

[Χαιρετισμὸς τοῦ Παναγιωτάτου στὴν Ἱερὰ Σύναξη τῶν Προκαθημένων τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, Ἐν τοῖς Πατριαρχίοις, Μάρτιος 1992]

ISBN 978-960-267-739-1
9 789602 677391